

Jeugdwerk in de stad

Dit themanummer van Plein Magazine is gewijd aan jeugdwerk vanuit de kerk in de context van de stad. Het maakt uit of je in een plattelandsdorpje aan jeugdwerk doet, of in en om een grote stad als Den Haag. In Den Haag hebben we te maken met minder buiten-speelruimte voor kinderen, bont geschakeerde groepen kinderen, tieners en jongeren, jeugd die geconfronteerd wordt met het grote stadsleven, met z'n drugsoverlast, criminaliteit en andere narigheid. In de stad gelooft de jeugd soms in God, soms in Allah, helemaal niet of in God-weet-wat. Daarnaast biedt de stad ook veel culturele mogelijkheden: je kunt met je kinderclub naar een kwalitatief hoogwaardige kinderfilm in het Haagse Filmhuis, naar de Gevangenpoort, naar een jeugd-theater of een museum, naar het strand.

In dit nummer gaat het over de vraag: wat doe je met het jeugdwerk in de stad en wat doe je met de stad in het jeugdwerk? Verschillende mensen komen daarover aan het woord. Jessica de Booij van CJV-Julianakerk vertelt over haar meidengroep, dominee Jan Eikelboom laat zien hoe "reality catechese" werkt. Jeugdouders Gerdie van der Kolk en Gees Wagner onderzochten de behoeften van Haagse tieners. Tot slot een praktische activiteit om uw jongeren op te wijzen: Dag van het andere Den Haag.

Alleen kipkroketten de meidengroep van Jessica de Booij

In een half verbouwd huis word ik hartelijk ontvangen door Jessica de Booij. Eigenlijk heeft ze tussen het stucwerk en verven door, en naast haar drukke baan, geen tijd voor een interview, zo vlak voor kerst. Maar ja, de meidengroepen van CJV-Julianakerk (christelijke jeugdclub) gaan haar aan het hart. Ze vertelt er graag over. Vanaf 1971 (!) is Jessica al actief als vrijwilliger, "om ze iets anders te bieden dan hangen voor de televisie of rondhangen op straat".

Het meidenwerk is belangrijk, vindt Jessica. En ze maakt zich er behoorlijk zorgen over, de laatste tijd. Waarom?

(vervolg op pagina 2)

Inhoud

Jeugdwerk in de stad	1
Alleen kipkroketten	1
Nou snap ik eindelijk waar het in de kerk over gaat	3
Tiener vindt thuis alleen theepot	5
Jongeren gaan stappen in het andere Den Haag	7
Met de camera op stap	8
Agenda	8

Voor het jeugd- en jongerenwerk vanuit de kerken. Plein Magazine verschijnt vier maal per jaar.

4e jaargang, nummer

1

januari 1997

scholen doen daar dan wat mee. Voor onszelf is dat heel moeilijk. Daarvoor is één uurtje meidengroep per week te weinig. Het contact is oppervlakkig. Je moet geen verhalen uit het kind gaan trekken, als je niet voldoende nazorg kunt bieden. Gelukkig heb ik in al die jaren maar één keer het bureau vertrouwensarts in hoeden seinen. Op de openbare scholen hangen we posters op en delen we folders uit. We werken vanuit de achtergrond van het christelijk geloof, maar we evangeliseren niet. Het blijkt - als het goed is - uit onze houding. Het is ook niet zo dat we het uit de weg gaan; op kamp is er gewoon een dagopening en een zondagsdienstje, maar in christelijk figuurzagen zie ik niets. Dat we "CJV-Julianakerk" heten, is vooral voor de Hollandse kinderen een drempel. Moslimkinderen vinden het heel normaal om iets in de moskee te doen, maar christelijke kinderen schamen zich vaak om naar een kerk te gaan, ook al is het maar voor club. Gek, eigenlijk."

Op zoek naar ruimte

"De Julianakerk sluit begin '97. Daarmee is de toekomst onzeker. De vrijwilligers weten ook niet waar ze aan toe zijn. Vanaf september draait de meidengroep voorlopig niet meer. Samenwerking met buurthuizen is er niet, want die werken met beroepskrachten en hebben bovendien toch een andere achtergrond. Je staat als CJV toch ergens voor. De Julianakerk is erg vergrijsd, maar met de Valkenbosgemeente, waar wel heel jeugdwerk is, is wel wat contact via diaconaal centrum de Paardenberg. Ik hoop wel, dat we een betaalbare ruimte kunnen vinden, zodat het meidenwerk door kan gaan. Ik wil nog met ze naar de Hamam (Turks badhuis), lekker warm in de winter, toch?"

Jessica, dank je wel.

Sigrid Coenradie

Nou snap ik eindelijk waar het in de kerk over gaat...

Dat je wat kan doen met de stad om je heen in de catechese, daarvan getuigt dit voorbeeld. Jan Eikelboom, predikant van de Petra-kerk/Johanneskapel, vertelt van zijn "reality catechese", zoals hij dat vorm heeft gegeven in het seizoen '95/'96 rond het thema "eens gestolen, altijd een dief?". Hasina Roos, Dennis Vos en Gido Wellig waren toen catechisanten. Ze vertellen hoe zij er achteraf op terugkijken.

Uit het leven gegrepen

Jan: "In dat seizoen heb ik in de gemeente allerlei gesprekken georganiseerd rond deze problematiek. De toenemende verharding in het denken over criminelen (harder aanpakken, meer gevangenschappen) was voor mij de reden. In die tijd speelde ook de I.R.T.-enquête. Met dit onderwerp zijn centrale thema's van het christelijk geloven (vergeving, verzoening, nieuw begin) in het geding. Ik wilde dit evangelische anders denken over misdadigers confronteren met deze verharding. Dat was mijn doel."

Niet meegevallen

Jan was ook benieuwd hoe jongeren (17 jaar een ouder) hier over dachten. Dat is hem niet meegevallen. De strekking van hun reacties op een aantal voor hen herkenbare praktijkvoorbeelden van criminaliteit, was: 'als je wat gedaan hebt, wat niet kan, dan moet je niet zeurden; dan draai je voor de consequenties op.' Een harde en strenge aanpak vinden zij prima, ook als het om hun eigen vriend(in) gaat.

Jan: "Waar ik van geschrokken ben, is, hoe dichtbij criminele circuits voor jongeren zijn. Zij kunnen zich er zo bij laten betrekken. Voor wie zich aan criminaliteit schuldig maken, hebben zij weinig goede woorden over; dat zijn vooral mensen met slappe karakters."

De complimenten voor de ouders

In de catechese is ook gevraagd: "Hoe word je crimineel en waarom ben je zelf niet crimineel?" Hun antwoorden: "crimineel word je door te weinig vrienden, te weinig inkomen, slechte ouders,

(vervolg op pagina 4)

Nou snap ik eindelijk waar het in de kerk over gaat...

(vervolg van pagina 3)

slap karakter, verveling." Ze hebben het te danken aan hun goede opvoeding, zo zeggen zij, dat zij zelf niet crimineel zijn: "een duidelijk onderscheid tussen goed en kwaad; heldere regels; vrijheid, maar niet te vrij gelaten; liefde en geborgenheid." Jan: "Ze zijn dik tevreden over hun ouders, dat moet je echt in het artikel zetten."

Met de catechesegroep op stap

Jan: "Ik heb twee maal rond dit thema met video gewerkt: een band over Exodus (een vanuit de kerken georganiseerd project voor ex-gedetineerde jongeren) en een fragment van een rechtszaak van 'de zaak M.' (een videoprojekt voor tieners van de NCRV, dat bij het Documentatiecentrum van Plein gratis te leen is). Maar de meeste indruk hebben de bezoeken aan een kerkdienst in de gevangenis en aan Exodus gemaakt. De drie catechisanten bevestigen dit. Dennis: "dat daar (in de gevangenis) zoveel mensen naar de kerk gaan, mensen van wie je het niet verwacht. En dat je daar tussen zit; dat vond ik indrukwekkend." Hasina: "criminelen waren voor mij slechte mensen. Dat het ook leuke mensen konden zijn, ontdekte ik daar; En dat zij ook gevoelige mensen zijn: één van de gevangenen bijvoorbeeld sprak een voorbede uit en stak een kaars aan voor zijn moeder."

Bij Exodus aten zij mee in het eetcafé en zijn ze rondgeleid. Ook dit bezoek aan Exodus miste zijn uitwerking niet. Jan: "Sommigen zeiden meteen: 'daar wil ik wel als vrijwilliger gaan werken'. Ondanks hun harde denken, hadden ze niet zo'n moeite om met ex-gedetineerden om te gaan. Wat hen vooral aansprak was de strenge aanpak van Exodus: wie wat fout

doet, moet daarvan de consequenties dragen. Zij vonden het prima, dat deze mensen een nieuwe kans werd geboden." Dennis vond het bezoek aan Exodus gaaf. "Ik vond de kamers zo netjes; dat maakte op mij een goede indruk." Ik heb door het bezoek aan Exodus een ander beeld van deze mensen gekregen."

Catechese moet concreet zijn

Jan geeft geen catechese vanuit een bepaald theoretisch model. Wel heeft hij een aantal gedachten die hij als uitgangspunten hanteert.

Jan: "Vooraf moet je goed voor jezelf formuleren wat je wilt. Daar maak je een consistent programma op." Zo is het bij Gido ook overgekomen: "deze catechese was intensief, niet vrijblijvend, doelgericht." Een ander uitgangspunt van Jan: "In catechese gaat het om persoonlijke gesprekken over zaken waar zij zelf mee bezig zijn. Jongeren komen om te praten. Daarbij moet niet gaan over zaken waar jongeren het in andere verbanden al over hebben. De kracht van deze invulling van catechese is, dat jongeren een werkelijkheid ontmoeten die zij niet kennen, en dat maakt catechese verrassend". Hasina: "we hebben toen zulke leuke dingen gedaan, het was heel erg leuk".

Jan: "Als je de ogen open doet voor waar je niet verwant mee bent, dan maakt dat wat bij je los."

Dennis: "Ik heb eerder catechese over de bijbel meegemaakt; dat was 'lang leve de lol', maar dit blijft je bij."

Gido: "In deze catechese bleef het niet bij wat jezelf in je hoofd hebt. Je werd met de neus op de feiten geduwd; het is echt heel anders; het zet je aan het denken."

Jan: "Zo'n bezoek aan de gevange

nis en Exodus geeft aanleiding na te praten over de vraag: wat zoekt de kerk in de gevangenis? Door deze ervaring krijgen zij een ander, een uitdagend beeld van de kerk voor ogen. Toen ik een aantal jaren geleden ook met een catechese-groep de gevangenis had bezocht, zei een jongere: "Nou snap ik eindelijk waar het in de kerk over gaat..." Kern van het evangelie als 'oordeelt niet' en 'de bewegelijkheid van Jezus', 'een nieuwe kans geven' zijn inhouden die je het beste concreet kunt overdragen en dat kan op deze manier. Met teksten werkt het niet, is mijn ervaring."

Wat hebben ze geleerd?

Maar hoe heeft het nu gewerkt? Gevraagd naar wat de drie jongeren hebben opgestoken over geloof en kerk, meldt Gido, dat hij geleerd heeft dat geloven te maken heeft met de manier van omgaan met elkaar. Bij Hasina en Dennis is niets blijven hangen over geloof en kerk. Zij brengen kerk en geloof niet in verband met het belangrijkste wat zij geleerd hebben door deze wijze van catechese, namelijk dat zij een ander beeld van misdadigers hebben gekregen en heel anders (milder) over hen zijn gaan denken. Kennelijk hebben zij niet op een verstandelijk niveau geleerd over geloof en kerk, maar heeft het leerproces zich vooral op het hogere niveau van hart en houding voltrokken. Is dat geen catechese bij uitstek!?

Met dank aan Jan Eikelboom, Hasina Roos, Dennis Vos en Gido Wellig.

Klaas Bruins